

ÚVODNÍ SLOVO

Milí čtenáři,

vrcholící práce na nové muzejní definici mají svůj počátek de facto v roce 1946, kdy byla založena Mezinárodní Rada muzeí, ICOM. První definice vznikla na základě práce zastupitelů čtrnácti států (včetně tehdejšího Československa). V následujících 76 letech též v rámci ICOM docházelo k mezinárodní spolupráci. V národních kontextech se podoby výkladu pojmu odlišovaly a též dobově proměňovaly – např. právě český zákon o muzeích a galeriích z roku 1959 (který byl zrušen a nahrazen v roce 2000) zdůrazňoval významné politické úkoly, související s tehdejšími zaměřeními státu.

Odlišnost ve vymezení muzejního pojmosloví v jednotlivých státech směřovalo v následujících letech přesto k hledání shodných závěrů. ICOM dosáhl v této oblasti několika úspěchů. V roce 1974 se podařilo po složitých diskuzích schválit definici muzea, která je do těchto dnů platná. Během let došlo k několika drobnějším úpravám. Výraznějším zásahem pak bylo především doplnění nové definice o nehmotné kulturní dědictví v roce 2007.

V roce 2016 byla na generální konferenci ICOM v Miláně diskuze o potřebě nové definice v souvislosti s proměnou nahlížení na některé pojmy, případně jejich vzniku (např. globalizace, inkluze, demokratizace, well-being ad.) obnovena. Tzv. Kyotská definice však nebyla v roce 2019 přijata, mj. z důvodu politických konotací a nedostatečné spolupráci, která by brala v potaz náhledy „státních“ definic jednotlivých skupin, pracujících v rámci ICOM.

V posledním mezikonferenčním období (2019–2022) byla založena pracovní skupina ICOM Define, která si ve své práci vytkla právě vytvoření nové definice pojmu „muzeum“. Činnost probíhala především v rozsáhlé virtuální komunikaci, výměně mnoha názorů národních komitétů, zástupců univerzit, příčleněných organizací i jednotlivců.

Museologica Brunensia přináší právě přehled několika přístupů, které byly v rámci spolupráce s ICOM Define zvoleny. Dosažené výsledky – např. v představené práci české pracovní komise – ukazují, že k rozdílným chápáním dochází i uvnitř muzejních obcí jednotlivých států. Výzkum tak logicky ústí v procentuální vyjadřování pojmů, znaků, které jsou představeny ve vystavované definici. Ve vyšší úrovni (mezinárodní) řeší obdobným způsobem otázku i ICOM Define.

Může být však výsledkem této práce získání průměrů využívaných pojmů a ty nejčastější umístit „povinně“ do muzejní definice? Nemohou se některá častěji užívaná slova v této škále objevovat výše pouze kvůli tradičnímu pojetí bez ohledu na možné změny v muzejním světě? Nesetkáme se nakonec se stručnějším a upraveným „Kyotem 2019“? Nebo se budeme co nejpevněji držet „Vídne 2007“?

Václav Rutar, předseda Muzeologické komise
Asociace muzeí a galerií České republiky

Zvláštní poděkování za vydání tohoto čísla patří
Mgr. Monice Mikuláškové z Muzea Brněnska.

Redakce

EDITORIAL

Dear readers,

the culminate work on a new museum definition de facto began in 1946, when the International Council of Museums, ICOM, was founded. The first definition was created as a result of the work of representatives of fourteen states (including the then Czechoslovakia). In the following 76 years, ICOM became an umbrella for international cooperation in the field. The forms of interpretation of the term were different in individual national contexts, and they have changed over time – for example, the Czech Act on Museums and Galleries from 1959 (which was repealed and replaced in 2000) emphasized important political tasks related to the focus and preferences of the state at that time.

Nevertheless, the differences in the definition of museum terminology in individual states led to the search for common conclusions in the following years. ICOM has achieved several successes in this area. In 1974, after complex discussions, it was possible to approve a museum definition which is valid to this day. Over the years, several minor modifications were made. A more significant intervention was mainly the addition of intangible cultural heritage to the new definition in 2007.

The discussion about the need for a new definition, reflecting the change in the perception of some terms or their origin (e.g. globalisation, inclusion, democratisation, well-being, etc.), was renewed at the ICOM General Conference in Milan in 2016. However, the so-called Kyoto definition was not accepted in 2019, among other reasons due to political connotations and insufficient cooperation that would take into account the perspectives of the “state” definitions of individual groups working within ICOM.

In the last inter-conference period (2019–2022), the ICOM Define working group was established, whose goal is to create a new definition of the term “museum”.

The activity primarily consisted in extensive virtual communication, the exchange of many opinions of national committees, representatives of universities, affiliated organizations and individuals.

Museologica Brunensia presents an overview of several approaches that were chosen within the collaboration with ICOM Define. The results achieved – for example, in the presented work of the Czech working commission – show that different conceptions also occur within the museum communities of individual states. The research thus logically results in the percentage expression of terms and features that are implemented in the presented definition. At a higher level (international), ICOM Define solves the question in a similar way.

However, can the result of this work be to obtain the averages of the terms used and place the most frequent ones “obligatorily” in the museum definition? Could not some of the more commonly used words appear higher in this scale just because of the traditional concept, regardless of possible changes in the museum world? Will not we end up with a more concise and modified “Kyoto 2019”? Or will we hold on as tightly as possible to “Vienna 2007”?

Václav Rutar, Chairman of the Museological Committee of the Czech Association of Museums and Galleries

Special thanks for publishing this issue go to Mgr. Monika Mikulášková from the Museum of the Brno Region.

Editorial office